

EU-nytt innen det grønne skiftet

Ingvild Jacobsen
EU-rådgivere, klima, energi og miljø

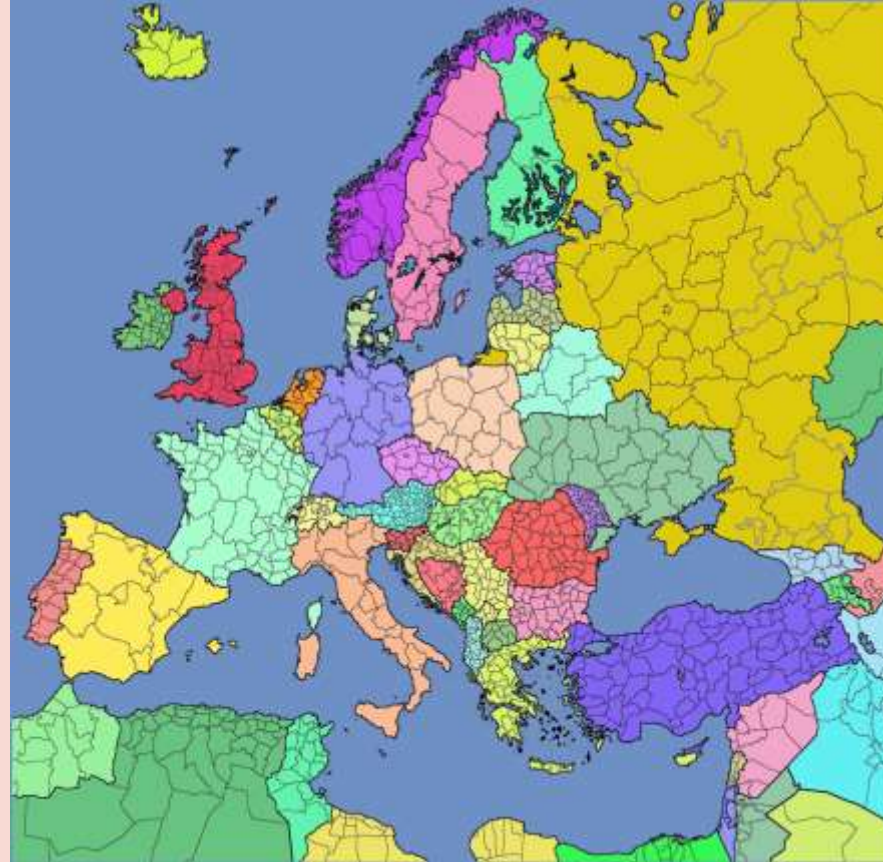
EØS-avtalen er hovedgrunnen til at vi er i Brussel (sammen med 300 andre regionskontorer)

Fullverdig deltaker i deler av EUs indre marked (EU-lovgivning blir norsk lovgivning)

- De 4 friheter: Varer/Personer/Tjenester/Kapital
- Konkurranseregler og Statsstøtteregler
- Samarbeid utenfor de fire friheter:
 - *Deltakelse i EU programmer og byråer*
 - *EØS/Norge Finansieringsmekanismene*
 - *(Interreg – bilateralt - ikke gjennom EØS)*

Regionenes Europa

- Veien til EU-kommisjonen kan gå direkte fra regioner (ikke alltid via nasjonalstaten)!
- Veien til andre regioner kan være via Brussel!

Norske regioner i Brussel

Nord-Norges
Europakontor

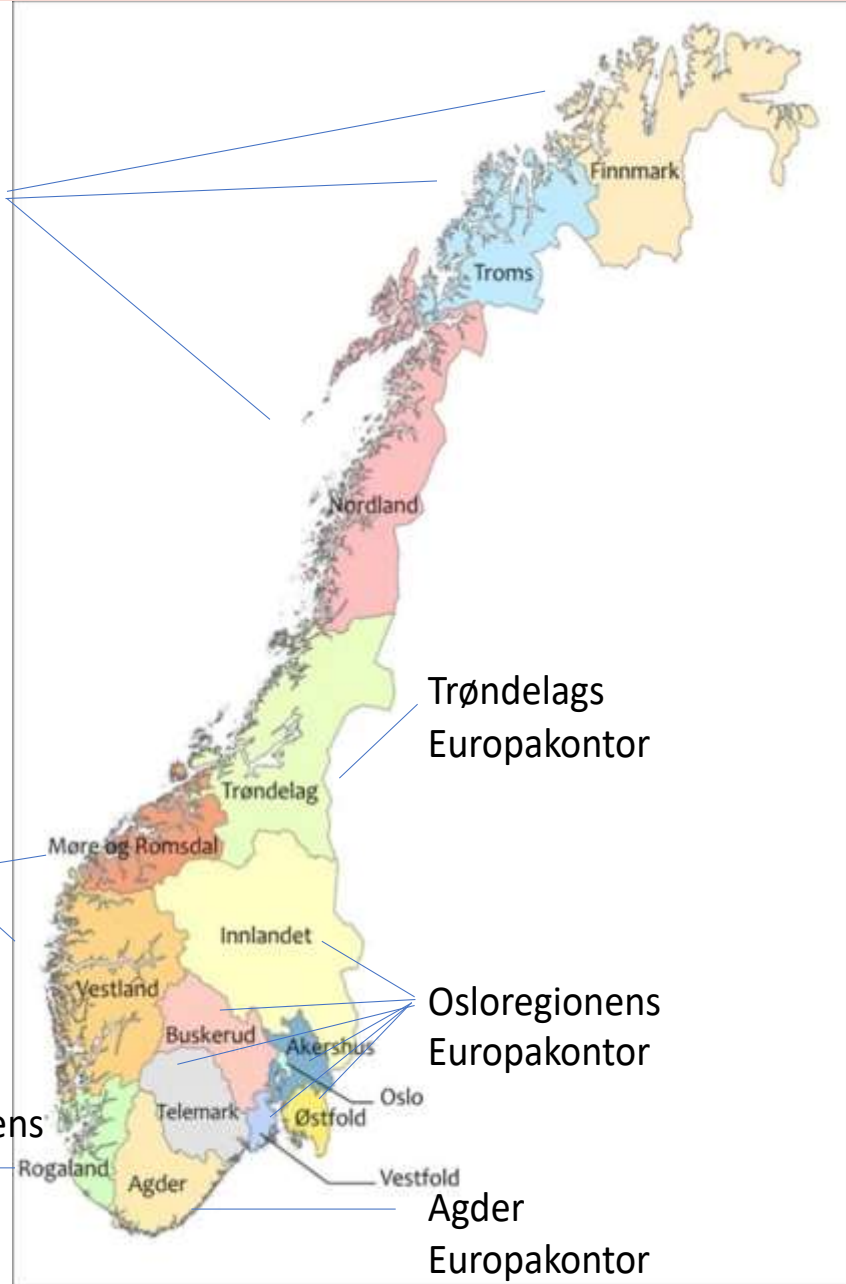
Vest-Norges
Brusselkontor

Stavangerregionens
Europakontor

Trøndelags
Europakontor

Osloregionens
Europakontor

Agder
Europakontor

Medlemmer

- **6 fylkeskommuner:** Akershus, Buskerud, Innlandet, Telemark, Vestfold og Østfold
- **11 kommuner:** Asker, Bærum, Drammen, Elverum, Flesberg, Hamar, Kongsberg, Lillehammer, Lillestrøm, Løten og Ringsaker
- **1 Interkommunalt Politisk Råd:** Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal og Åsnes
- **1 universitetet:** OsloMet
- **2 høyskoler:** HINN og HiØ
- **1 forskningsinstitutt:** NIVA

Styre: 4 fylkeskommuner, 2 kommuner og 1 universitet

Kontaktgruppe: Representanter fra alle medlemmene

Vårt team

Gunnar Selvik

Direktør

Ingvild Jacobsen

EU-rådgiver
Klima, miljø og energi

Randi J. Hoseth

EU-rådgiver
Klima, miljø og energi

Joakim Berg

EU-rådgiver
Utdanning og helse

Anlaug Ø. Østby

EU-rådgiver
Adm., kom. og digital

Praktikanter fra HiØ
og HINN, Høst 2024

Halvor Evensen (HiØ)
Matilde Kristiansen (HiNN)

Visjon og innsatsområder

Vi gjør det enklere å bruke den europeiske arena for å **løse felles samfunnsutfordringer**

Vi har lykket når vi bidrar til at våre medlemmer **tar EU og europeiske virkemidler i bruk for å nå sine mål**

Prioriterte områder: **Det grønne skiftet og inkluderende samfunn + digital transformasjon**

EU-programmer – kan min utfordring gi svar på en europeisk utfordring?

Programme	EEA EFTA Participation
Horizon Europe	Iceland, Norway
European Defence Fund	Norway
Digital Europe	Iceland, Liechtenstein, Norway
Life	Iceland
Erasmus+	Iceland, Liechtenstein, Norway
European Solidarity Corps	Iceland, Lichtenstein
EU Programme for for Employment and Social Innovation (ESF +/EaSI)	Iceland, Norway
Single Market Programme	Iceland, Lichtenstein, Norway
Union Civil Protection Mechanism	Iceland, Norway
European Space Program	Iceland, Norway
Creative Europe	Iceland, Lichtenstein, Norway
EU4Health	Iceland, Norway
InvestEU	Iceland, Norway

Våre mål

- Økt kompetanse
- Økt deltakelse
- Økt synlighet

Oppnås ved gjennomføring av strategier og tiltak
Årlige handlingsplaner med konkret oppfølging av prosjekter/tiltak

Hvordan vi arbeider med våre medlemmer

Målsetting nr. 1 – Økt Kompetanse

- Studiebesøk til Brussel eller andre steder i Europa
- Hospitering i våre lokaler i hjertet av Brussel
- Foredrag/møter for/hos medlemmer
- Policynotater/annen info om EU strategier, initiativer og lovgivning

Målsetting nr. 2 – Økt Deltakelse

- ERRIN (regionalt forskningsnettverk): Organiserer aktiviteter på vegne av medlemmer (i styringsgruppen i tre arbeidsgrupper – Bioøkonomi/Klima & Energi/Utdanning, og deltar i andre)
- Prosjektutvikling: finne det riktige programmet og utlysning, partnersøk, utvikle prosjektideer, lese søknader, spre resultater, osv.

Målsetting nr. 3 – Økt Synlighet

- Organisere events/profilering i Brussel
- Jevnlige møter med norske aktører i Brussel
- Nyhetsbrev + sosiale media

EU-politikk for det grønne skiftet 2019-2024

The European Green Deal - Veien mot et klimanøytralt Europa

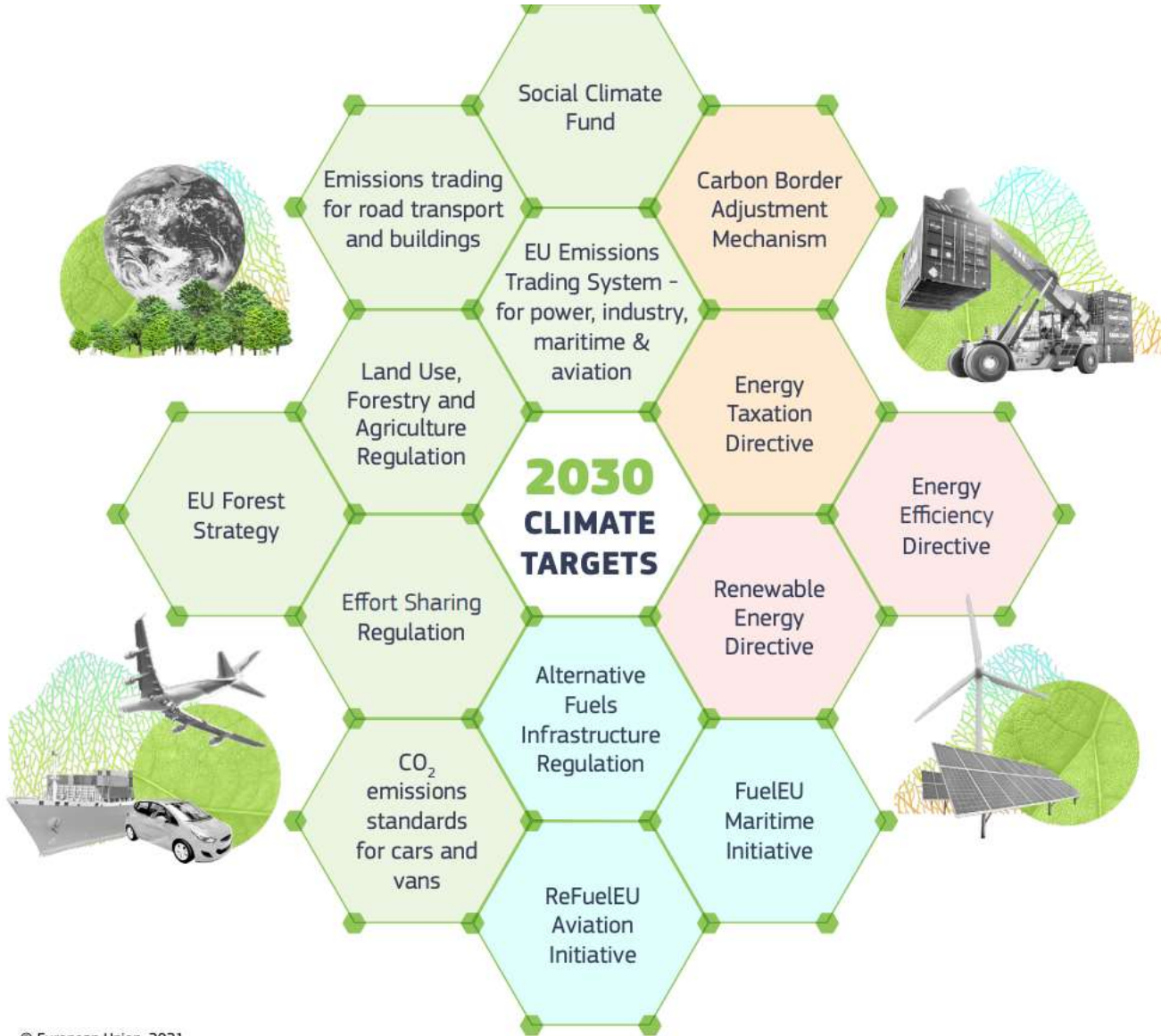
- En helhetlig og gjennomgripende omstillingsstrategi for bærekraftig vekst
- Ambisjon: Gjøre Europa klimanøytralt i 2050
- Intensjonene i Green Deal følges opp med ressurser:
 - Ca. 30 prosent av EUs langtidsbudsjett og gjenreisingspakke etter covid-19
 - Garantier for å reise mer privat kapital via programmet InvestEU og for at Den europeiske investeringsbanken skal bli EUs «klimabank»

Initiativer i Green Deal siden lansering i desember 2019 (et utvalg)

- Handlingsplan for sirkulærøkonomi
- Industristrategi
- Ny batteriforordning
- Hydrogenstrategi
- Strategi for bærekraftige kjemikalier
- Fra Jord til Bord og Strategi for biologisk mangfold
- Handlingsplan for null-forurensing
- Skogsstrategi
- Strategi for klimatilpasning
- Strategi for smart og bærekraftig mobilitet
- Renovasjonsbølgen
- EUs grønne taksonomi
- Fit for 55
- Bærekraftige produkter og bærekraftige produktvalg
- EU Nature Restoration Law
- RePowerEU
- Kutte klimautslipp med 90% i 2040
- Green Deal Industrial Plan
- Med mer...

**DELIVERING THE
EUROPEAN
GREEN DEAL
THE DECISIVE DECADE**

The EU will **reduce its net greenhouse gas emissions by at least 55% by 2030**, compared to 1990 levels, as agreed in the EU Climate Law. On 14 July 2021, the Commission presented proposals to deliver these targets and make the European Green Deal a reality.

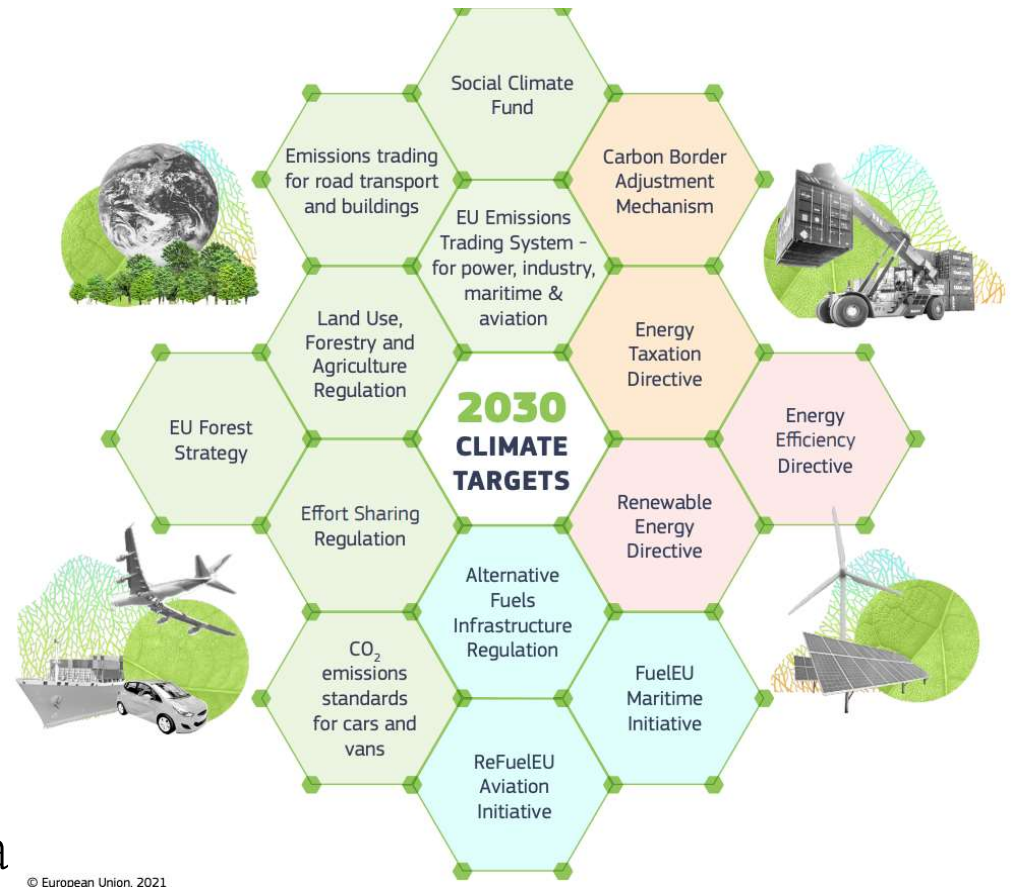

Fit for 55

Fit for 55 – En grønn lovpakke

Nøkkelininitiativer:

- Reform og utvidelse av det europeiske klimakvotestystemet ETS - redusere utslippene som dekkes av systemet med 62% innen 2030
- Eget kvotesystem for bygninger og veitransport → sosialt klimafond
- Karbontoll ved EUs grenser (CBAM)
- Forbud mot produksjon av bensin- og dieserbiler fra 2035

REPowerEU – oppskalering av fornybar energiproduksjon og gjøre EU uavhengig av russisk gass

RePowerEU er en plan for hvordan Europa kan:

- spare energi
- produsere mer fornybar energi
- diversifisere energiforsyningen

REPowerEU Plan

will **end**
our dependance
on **Russian**
fossil fuels

RePowerEU

- Uavhengige fra russisk gass i 2027
- Hovedinvesteringen i den akselererte overgangen til fornybar energi skal komme fra EUs Gjenreisningsfond
- Økt satsing på sol og vindkraft. Produksjon av solkraft skal dobles fra i dag frem til 2025

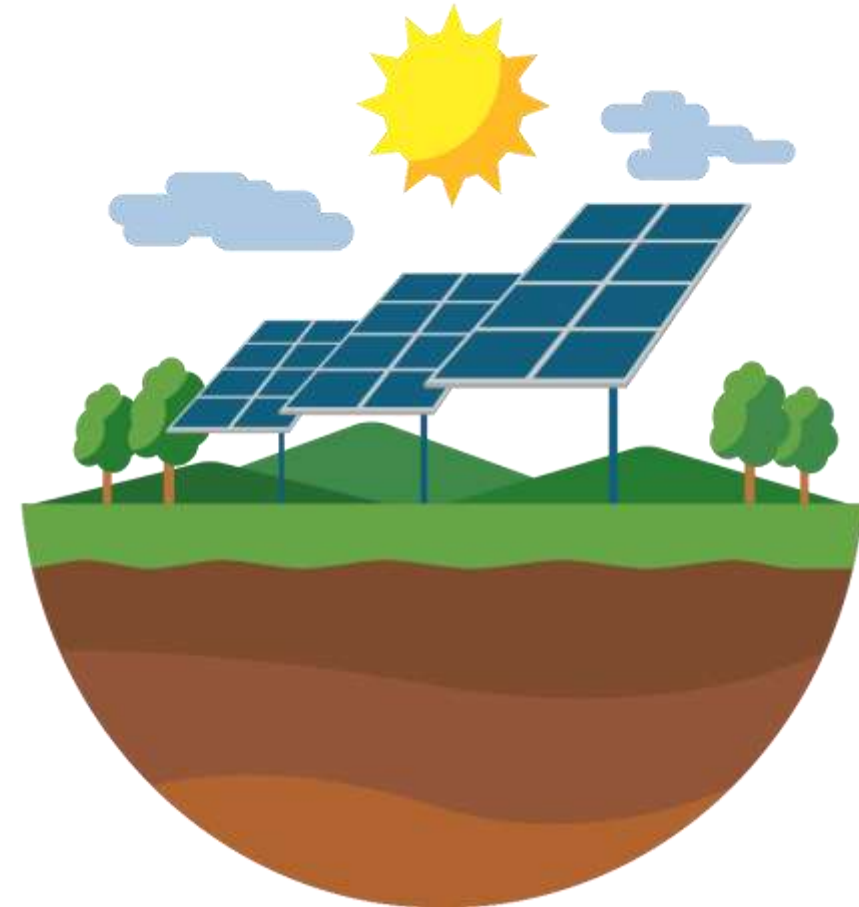
EU-kommisjonen har vedtatt endringer i tre direktiver:

- **Fornybarenergidirektivet:** minst 42,5% av energimiksen fornybar i 2030. Konesjonsprosesser skal forenkles og bli raskere.
- **Bygningsenergidirektivet:** Alle nye bygninger skal være nullutslippsbygg innen 2030, og eksisterende bygninger innen 2050.
- **Energieffektiviseringsdirektivet:** kollektivt mål om redusert energikonsum med 11,7% i 2030 sammenlignet med EU Reference Scenario 2020 (EUs baseline scenario).

En europeisk storsatsning på solenergi

Kommisjonen legger frem forslag om en omfattende strategi for solenergi på hustak som inneholder følgende påbud:

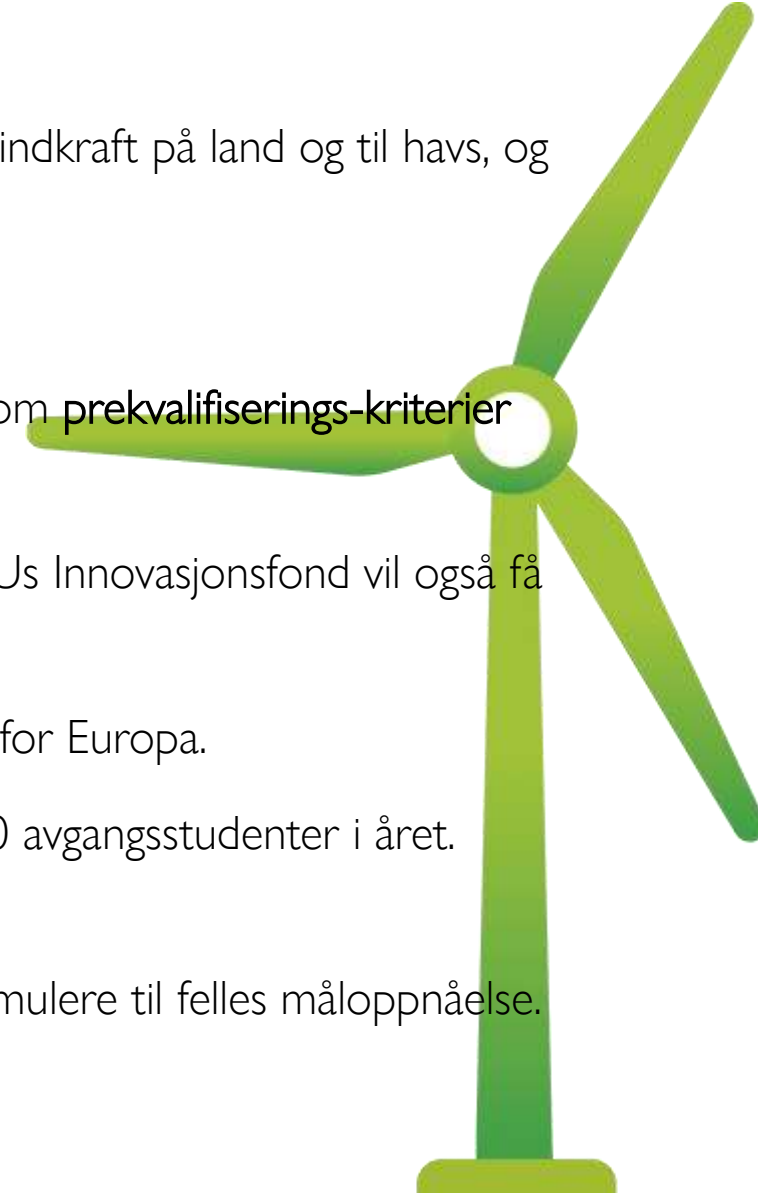
- I løpet av 2026: Alle nye offentlige og kommersielle bygg på over 250 m² skal ha solceller.
- Innen utgangen av 2027: Alle eksisterende offentlige og kommersielle bygg på over 250 m² skal ha solceller.
- Innen utgangen av 2029: Påbud om at alle nye bolighus skal ha solceller.

EUs vindkraftpakke (handlingsplan, 2023) – mål om å legge til rette for raskere utbygging av vindkraft

Europakommisjonen vil med vindkraftpakken bidra til å løse utfordringene for utbygging av vindkraft på land og til havs, og foreslår i hovedsak **seks handlingspunkter**:

1. Raskere utbygging og oppskalering ved å **gjøre konsesjonssystemer enklere**.
2. Forbedre nasjonale **auksjonssystemer** for tildeling av arealer til fornybar produksjon gjennom **prekvalifiserings-kriterier innen miljøvennlighet, bærekraft og datasikkerhet**.
3. Øke tilgang til finansiering gjennom lån i samarbeid med Den europeiske sentralbanken. EUs Innovasjonsfond vil også få mer midler som skal prioritere vindkraftprosjekter.
4. Styrke europeiske aktørers konkurransekraft og legge til rette for tilgang til markeder utenfor Europa.
5. Mer kvalifisert arbeidskraft gjennom blant annet «Net-Zero Academies», med ca. 100 000 avgangsstudenter i året. Initiativet er en del av EUs industripakke Net Zero Industry Act.
6. Invitere EUs medlemsland og industriaktører til å signere en «EU Wind Charter» for å stimulere til felles måloppnåelse.

EUs nye forordning om naturrestaurering

Forordningen trådte i kraft i slutten av august!

Utkast publisert av Europakommisjonen 22. juni 2022. EUs medlemsland og Europaparlamentet vedtok lovforslaget formelt i første kvartal av 2024.

Utgangspunkt: Over 80 prosent av naturen i Europa er i dårlig forfatning.

Overordnede målsetninger:

- Innen 2030 → Restaureringstiltak vil dekke 20 % av EUs land og 20% av havområdene
- Innen 2050 → Tiltak på plass for ALLE økosystemer som trenger restaurering

European Commission

Nature Restoration Law
For people, climate, and planet

22 June 2022
#EUGreenDeal

Over half of global GDP depends on nature and the services it provides. Construction, agriculture, food and health sectors all highly depend on it

More than 75% of global food crops depend on pollinators

40% of the world's land is degraded. Costs associated with soil degradation in the EU already exceed EUR 50 billion a year

Our global food systems are responsible for 80% of deforestation, 70% of freshwater use and are the single greatest cause of terrestrial biodiversity loss

Restoring wetlands, rivers, forests, grasslands, marine ecosystems, and the species they host will help:

- Increase biodiversity and secure the things nature does for free, like cleaning our water and air, pollinating crops, and protecting us from floods
- Limit global warming to 1.5°C
- Build up Europe's resilience and strategic autonomy, preventing natural disasters and reducing risks to food security

New binding targets suggested by the law:

- restore habitats and species protected by the EU nature legislation
- reverse the decline of pollinators by 2030
- no net loss of green urban spaces by 2030 and a minimum of 10% tree canopy cover in European cities
- improved biodiversity on farmland e.g. for grassland butterflies, farmland birds, high-diversity landscape features
- restore drained peatlands
- healthier forests with improved biodiversity
- at least 25.000 km free-flowing rivers by 2030
- restore seagrasses and sea bottoms

Environment

Revisjon av vann- og avløpsdirektivet

- Europaparlamentet vedtok forslag om revisjon 11. april – revsjonsforslaget er nå til lovteknisk og språklig gjennomgang.
- Endelig vedtak av EP og Rådet er ventet i siste kvartal 2024
- Tidligere versjoner av avløpsdirektivet er tatt inn i EØS-avtalen, og av Norge
- Dagens direktiv er fra 1991 og modent for en revisjon

Revidert avløpsdirektiv: innhold

- Virkeområdet utvides
- Strengere rensekrav
 - Sekundærrensing fra 1000 pe
 - Fosfor- og nitrogenfjerning
 - Kvantærrensing
- Energinøytrale anlegg
- Tidsfrister

Brussels, 26.10.2022
COM(2022) 541 final
2022/0345 (COD)

Proposal for a

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL
concerning urban wastewater treatment (recast)

(Text with EEA relevance)

{SEC(2022) 541} - {SWD(2022) 541, 544}

Gjennomføring i Norge

Norge har et betydelig vedlikeholdsetterslep

Mange av rensanleggene overholder ikke dagens renskrav

Stort investeringsbehov i sektoren

KLD arbeider med å få et best mulig bilde av konsekvensene ved gjennomføring av direktivet i Norge

Vannspeilet

Nr. 2 - juli 2024

Et fagblad fra Norsk Vann

TEMANUMMER:

Revidert avløpsdirektiv

KARMØY KOMMUNE:

TILTAK, INNSATS OG AMBISJONER

Side 20-24

Revisjon av vann- og avløpsdirektivet – betraktninger fra Sverige

I Sverige, som i Norge, frykter man at implementeringen av det reviderte direktivet vil bli dyrt for kommuner og innbyggere. Kostnaden per innbygger regner man med blir høyere i mindre kommuner med liten befolkning. Den mest kostnadsdrivende delen blir sannsynligvis økte krav til nitrogenrensing, og investeringskostnader knyttet til rensing generelt

Organisasjonen Svenskt Vatten oppdaterer [sine nettsider](#) fortløpende om avløpsdirektivet. De gjorde også en [konsekvensutredning i 2022](#), men merk at det har kommet betydelige endringer i revisjonsforslaget siden da, i positiv retning for kommunene.

Se kronikk av SKR med en sammenfatning av deres påvirkningsarbeid [her](#) for mer informasjon.

Oppskalering av grønn industri og nullutslippsteknologi – neste skritt i Green Deal

Green Deal Industrial Plan

Forslag om en europeisk Green Deal Industrial Plan (februar 2023) skal styrke konkurransekraften til europeisk grønn industri internasjonalt. Pakken ble formelt vedtatt i EU våren 2024. Hva gjelder nytt regelverk består planen i hovedsak av:

- **Net Zero Industry Act:** Retter seg mot mer og raskere produksjon og utrulling av nullutslippsteknologi i EU.
- **Critical Raw Materials Act:** Skal sikre tilgang til kritiske råmaterialer for produksjon av europeisk nullutslippsteknologi.

Net Zero Industry Act (NZIA)

Hovedtrekk:

- Sette mål for europeisk produksjonskapasitet av nullutslippsteknologi
- Legge til rette for et regelverk som støtter opp under rask oppskalering og utrulling av nullutslippsteknologi
- Gjøre tillatelsesprosesser raskere
- Utvikle standarder for å støtte oppskalering av nullutslippsteknologi i det europeiske indre markedet

Tiltakene er rettet mot det som kalles «strategiske sektorer»:

- Solcelleteknologi
- Vindkraft
- Batterier
- Varmepumper
- Fornybart hydrogen
- Biometan
- Kjernekraft
- CCUS
- Elektrisk overføringsnett

Critical Raw Materials Act (CRMA)

- Styrke alle ledd av EUs verdikjede for kritiske råvarer
- Diversifisere EUs import av kritiske råvarer for å redusere strategisk avhengighet,
- Forbedre EUs kapasitet til å overvåke og avbøte risikoen for forstyrrelser i forsyningen av kritiske råvarer, og
- Forbedre sirkularitet og bærekraft av kritiske råvarer

Europa skal selv utvinne 10%, og prosessere 40% av eget årlig konsum innen 2030. Videre skal EU resirkulere 25% av kritiske råmaterialer som ender som avfall innen 2030.

Strategisk partnerskap Norge-EU for utvinning av sjeldne jordarter og batteriverdikjeder

Brussel, 21. mars 2024

EU har sammen med Norge undertegnet en intensjonsavtale (MoU) som lanserer et strategisk partnerskap for å utvikle bærekraftige landbaserte råvarer og batteriverdikjeder.

Dette er en viktig byggeblokk og et annet konkret resultat av EU-Norges grønne allianse, kunngjort av kommisjonspresident Ursula von der Leyen og statsminister Jonas Gahr Støre i april 2023.

Partnerskapet skal få i gang felles investeringer i prosjekter, integrering av verdikjeder, utvikling av miljø- og bærekraftsregler m.m.

Raw Materials Week 2024

The Raw Materials Week is an annual event organised by the European Commission. It gathers a wide range of stakeholders discussing policies and initiatives in the field of raw material, providing an overview of ongoing EU activities in this sector.

Raw Materials Week 2024

The next Raw Materials Week takes place in Brussels, from **9 to 13 December 2024**. It will focus on the first year of implementing the CRM Act, including the strategic projects and partnerships. The annual High-Level Conference on raw materials will take place on 11 December.

For any questions regarding side events, please message the functional mailbox: GROW-RAW-MATERIALS-WEEK@ec.europa.eu.

RAW MATERIALS SUMMIT

SEE YOU NEXT YEAR
13 - 15 MAY 2025 | BRUSSELS

Presented by

Co-funded by the
European Union

European Institute of Innovation and Technology

The European Institute of Innovation and Technology (EIT) is an EU body created by the European Union in 2008 to strengthen Europe's ability to innovate. The EIT is an integral part of [Horizon Europe](#), the EU's Framework Programme for Research and Innovation.

Support the development of dynamic, long-term European partnerships among leading **companies, research labs and higher education.**

These partnerships are called **EIT Knowledge and Innovation Communities** and each is dedicated to finding solutions to a specific global challenge, from climate change and sustainable energy to healthy living and food.

EIT Knowledge and Innovation Communities:

EIT Climate-KIC

EIT Culture & Creativity

EIT Digital

EIT Food

EIT Health

EIT InnoEnergy

EIT Manufacturing

EIT RawMaterials

EIT Urban Mobility

EIT RawMaterials at a Glance

The Leading Knowledge and Innovation Network

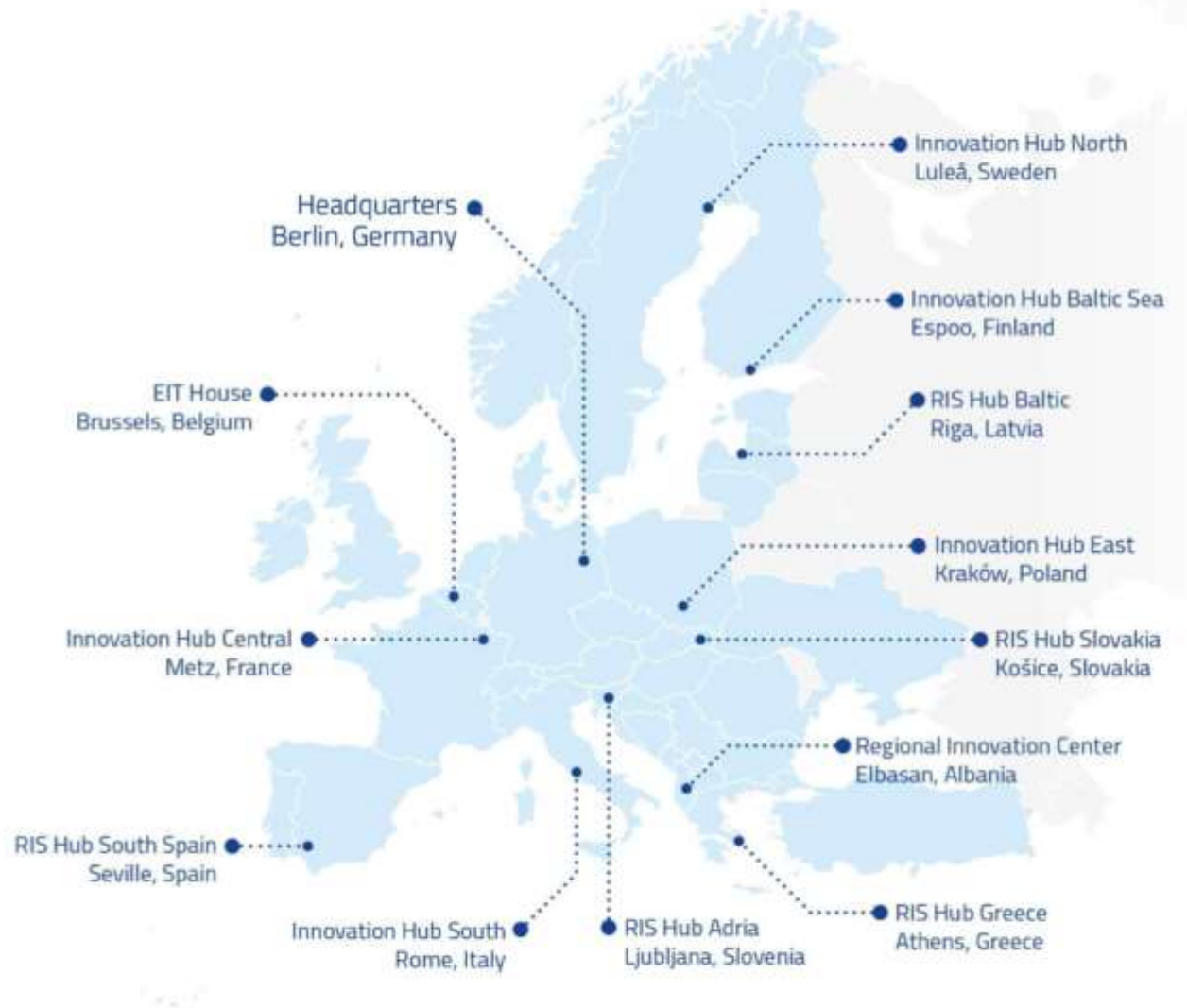
300 MEMBERS 600+ START-UPS 350+ UNIVERSITIES 750+ ERMA PARTNERS

Entire Raw Materials Value Chain Coverage

International Strategic Partnerships

- Africa
- Americas
- Asia
- Australia

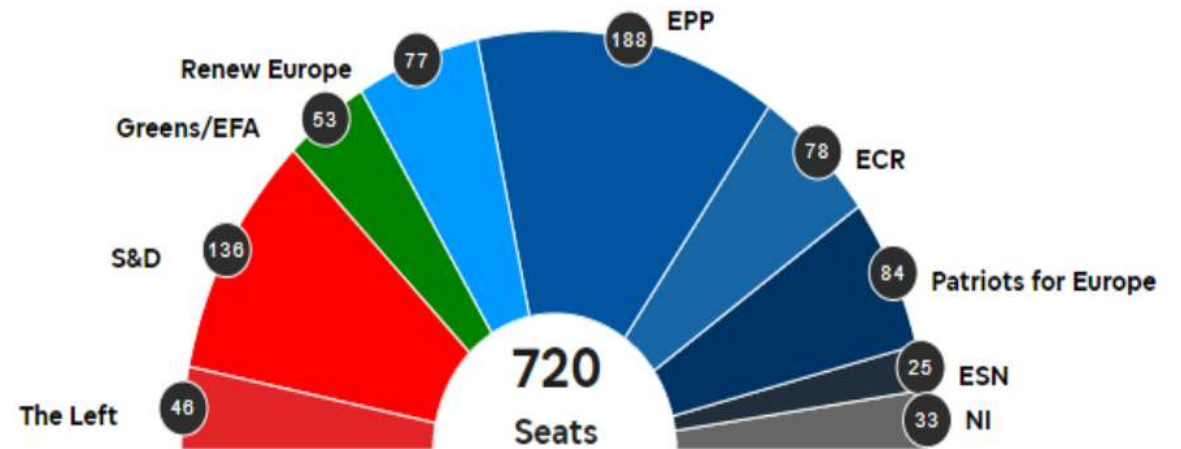

Hva skjer etter Europavalget?

Valg i Europaparlamentet og i Kommisjonen

- Framgang for høyresiden, men de konservative, sosialdemokrater og liberale har flertall
- Nåværende kommisjonspresident Ursula von der Leyen er blitt gjenvalgt
- **Von der Leyen vil presentere sin nye Kommisjon den 17. sept.**

Sammensetning av Europaparlamentet 2024 - 2029

2) Den nye Europakommisjonen:

–18/7: VDL presenterte sine Politiske Retningslinjer:

- En ny plan for europeisk bærekraftig velstand og konkurranseevne
 - Innen 2040: 90% utslippskutt
- En ny tid for europeisk forsvar og sikkerhet
 - Forsvarsunion og Forsvarskommissær
- Støtte til mennesker - styrking av vårt samfunn og vår sosiale modell
 - Handlingsplan om sosiale rettigheter, kommissær med ansvar for boliger
- Opprettholdelse av livskvalitet: Matvaresikkerhet, vann og natur
 - Konkurranseevne/bærekraft landbruk, biodiversitet, sivilforsvarsmekanisme og motstandsdyktighet vann
- Beskyttelse av demokrati /opprettholdelse av våre verdier og partnerskap
 - Europeisk demokrati, styrking rettsstatsprinsippet og borgerdeltakelse
- Et globalt Europa: Utnytte vår innflytelse og partnerskap
 - Utvidelse og en mer strategisk tilgang til våre naboland

EU Green Deal 2024-2029: Mot en styrking av europeisk konkurransekraft

EU's strategiske agenda 2024-2029 og det grønne skiftet - Vedtatt i Rådet 27. juni

- Målet om klimanøytralitet for EU i 2050 står fast. Det er også lovfestet gjennom Klimaloven (2021)
- EU har blitt utsatt for omfattende kritikk fra europeisk næringsliv om at det grønne skiftet ikke er næringslivsvennlig nok. Nå kommer EU næringslivet i møte
- Oppfølging av Net-Zero Industry Act
- Skifte i fokus til *implementering* av klimalovgivning, tiltak og strategier

Det grønne skiftet i Kommisjonspresidentens program 2024-2029

- Mer vekt på å sikre næringslivets konkurransekraft, enn å komme med nye løfter i klimapolitikken
- Men – Ursula von der Leyen og den nye Kommisjonen vil også lovfeste 90% utslippskutt innen 2040
- Presentere “Clean Industrial Deal” innen de først 100 dagene av mandatet. Mål: akselerere avkarbonisering av europeisk industri
- Bruke markedsmakt for å sikre EU viktige forsyninger for det grønne skiftet, som kritiske råmaterialer og hydrogen

Abonner på nyhetsbrevet vårt og følg oss
gjærne via sosiale media:

[LinkedIn](#)

[Facebook](#)

[Twitter](#)

www.osloregion.org